

Lejrens anvendelse

Paradislejrens befalingsmænd. Kapatajn Cranil sidder som nr. 3 fra venstre. 1896.

Soldaterne var kun stationeret i lejren i sommerhalvåret, mens den stod mere eller mindre tom i vinterhalvåret. I 1899 og 1900 blev der anlagt grusveje i lejren samt en beplantning af området. Beplantningen gjorde efterhånden Avedørelejren til en "smuk og idyllisk Have med Have- og Parkanlæg med Borde og Bænke og Lysthuse for befalingsmænd og Menige." Lejren havde sågar sit eget figentræ ved siden af Cranils telt, der om vinteren blev beskyttet mod kulden af en glaskonstruktion. Træet eksisterede stadig i 1914, men det blev senere ødelagt "af nogle kaade Løjtnanters Ubetænk-somheder." En læge fra Generalkommandoen gav udtryk for, at lejren var gået fra at være en mudderpøl til et rent paradys. Følelsen af, at kompagniet selv havde bygget lejren, gjorde det nu også til en æresag at holde den ren og ordenlig.

Kaserne i krigsberedskab

Indkaldelsen af sikringsstyrken i 1914, ved 1. Verdenskrigs udbrud kom i den grad til at præge lejren. Paradislejren, der var beregnet til 120 mand, fik en belægning på 700 - hvoraf nogle dog boede enten hos omegnens beboere eller i den nyopførte kaserne. På trods af den lokale indkvartering var det stadig nødvendigt at udbygge antallet af barakker samt oprette flere teltgader på eksercerpladsen bag lejren. Den kopsånd, der tidligere havde gjort Paradislejren speciel, forsvandt som resultat af både det store antal soldater på den trange plads samt af den daværende kommandants manglende følelse for stedet. Dermed gik lejren i forfald.

Avedøre Batteri malet i camouflaged farver. Ca. 1910'erne.

I 1920 blev befæstningsartilleriet ophævet ved lov, og lejren blev overdraget til civil formål, og senere nedrevet. Resterne af lejrens kølekælder og fundamenter fra mandskabets opholdsbarak, to køkken- og lagerbarakker samt mandskabets og officerernes retirader kan stadig ses på stedet.

HISTORIEN I GADEN

Paradislejren

"Lejren ved Avedøre" var lejrens oprindelige navn, da den i 1896 blev opført på en mark ved Paradisgården, der lå mellem Vestvolden og stedet, hvor Avedøre Stationsby ligger i dag. Og det var da også fra den nærliggende gård, at det uofficielle, men vedhængende navn "Paradislejren" kommer fra.

Lejren var i første omgang kun tænkt som en midlertidig forlægning til de øvelser, man lavede på Vestvolden. Det var chefen for det nyoprettede 12. fæstningskompagni, Kaptajn C.F. Cranil, der foreslog en lejre i Avedøreafsnittet. Han anså det for hensigtsmæssigt, at kompagniet var stationeret ved det afsnit af Vestvolden, som det skulle forsvare, i stedet for at holde til i Ejbylejren, der lå godt 7,5 km. væk. På denne måde ville kompagniet spare flere timers daglig march.

I mudder og mørke

Der var desværre ikke rigtig penge til anlæggelsen, og i begyndelsen bestod lejren kun af diverse lærredstelte, to skure samt selve Paradisgården, der blev kompagnikontor og samlingssted for officererne. Der var jordveje i lejren, og i den regnfulde sensommer i 1896 udviklede lejren sig derfor til én stor mudderpøl, og ofte stod soldaterne i mudder til anklerne.

Forholdene blev forværret af, at den udvendige belysning, der bestod af petroleumslamper, konstant gik ud - specielt i blæsevejr. Lejren lå derfor ofte hen i totalt mørke. De primitive forhold blev yderligere understreget af de latrinære faciliteter. I de første år bestod disse af en "pind" placeret bagerst i lejren - af soldaterne kaldet "skidebrættet". Et par år senere blev den udskiftet med retirader, der var placeret "i en Skråstilling, der gjorde unødige Ophold utænelige", selv om det nu foregik under tag.

En permanent baraklejr

På trods af de kummerlige forhold oversteg fordelene ved lejrens placering ulemperne. På den baggrund foreslog Kaptajn Cranil, at lejren blev gjort til en permanent baraklejr.

Officerer i Paradislejren, omkring 1900.

Forslaget blev i første omgang modtaget velvilligt, og Krigsministeriet fik udarbejdet et overslag over anlægsomkostninger for en baraklejr. I 1897 blev der stillet lidt penge til rådighed, men realiseringen af lejren skyldtes dog i høj grad Cranils egen ihærdighed, og han begyndte således i 1897 at opføre lejren ud fra den plan, han selv havde foreslået året før.

Realisering af lejren

Blandt Cranils første tiltag var bl.a. at lærredsteltene blev delvist erstattet af såkaldte Døckerske Filttelte. I hvert telt kunne der være 10 soldater, der havde hver deres madras på gulvet med tæpper og lagner. Ydermere blev kogeskuret erstattet af en køkkenbarak, mens det hidtidige materialeskur blev indrettet til bolig for kompagnichefen. I 1908 blev der også opført en barak, der blev bygget af de rekrutter, der var uddannet som tømrere (eller påstod, at de var det.) Barakken var et sted, hvor mandskabet i dets fritid kunne opholde sig. Her var der ordentlig belysning, og med tiden kom der også en kakkellovn, de trætte soldater kunne varme sig ved. Det var dog yderst vanskeligt at skaffe materialer til byggeriet, men da barakken til sidst kom under tag, gav Kaptajn Cranil et godt rejsegilde. Dertil kom, at rekrutterne fik to dages ferie.

Paradislejrens befalingsmænd med hunden Bismarck. 1898.

Læs mere om Paradislejren og Historien i Gaden på www.forstadsmuseet.dk

